

MAIS

KOERIER

APRIL 2021

ONKRUIDBESTRIJDING IN MAÏS: DE LESSEN VAN 2020

„Start op tijd met de onkruidbestrijding en houd de geadviseerde doseringen aan. Dat blijven toch de basisregels om de onkruiddruk in maïs onder controle te houden”, zegt **Sander Uwland**, Crop Advisor Maïs bij Bayer. Met een nieuw seizoen in aantocht vertelt hij over de ervaringen en de lessen van 2020. Ook licht hij het onkruidbestrijdingsadvies voor komend seizoen toe.

Om te beginnen: hoe is de onkruidbestrijding in maïs het afgelopen seizoen verlopen?

„Al met al toch wel wat moeizaam. Een belangrijke oorzaak was de nachtvorst van 13 op 14 mei. Veel loonbedrijven waren toen net zo'n beetje toe aan de onkruidbestrijding, maar die is toen uitgesteld om de maïs niet nog een tik te geven. In de droge periode die erachteraan kwam zijn de onkruiden behoorlijk afgehard, waardoor het gaandeweg steeds lastiger werd om de percelen goed schoon te krijgen. Bovendien kregen we in juni te maken met heel warm weer, waardoor de onkruiden ook nog eens een flinke groeisput maakten. Op een deel van de percelen is de onkruidbestrijding daardoor eigenlijk te laat uitgevoerd.”

Welke gevolgen heeft die late onkruidbestrijding gehad?

„Uiteindelijk is het allemaal nog redelijk op z'n pootjes terechtgekomen, al zien we wel dat met name gladvingergras toch weer kans heeft gezien om zich verder uit te breiden. De belangrijkste les voor komend seizoen is dus wederom: start op tijd met de onkruidbestrijding en houdt vooral de geadviseerde doseringen aan. Op die manier kunnen we de toenemende onkruiddruk - en dan vooral die van lastige grassen - het beste in toom houden.”

'Veel gladvingergras? Stem de onkruidbestrijding dan dáárop af', lees verder op pagina 2.

LAATSTE AANPASSINGEN AAN NIEUWE MAISZAAIER

Eind maart voert Arne Smeenck van loonbedrijf Huiskamp in Winterswijk (Gld.) nog wat 'klein sleutelwerk' uit aan de gloednieuwe Väderstad maïszaaimachine. „De transportbuis moet nog iets ingekort worden en de hydraulische koppelingen moeten we nog wat aanpassen aan de trekker. Daarna is 'ie klaar voor gebruik”, vertelt de werkplaats-medewerker. De 8-rijige machine moet dit voorjaar zo'n 400 tot 450 hectare maïs gaan zaaien. De zaaielementen staan op 75 centimeter rijafstand, waardoor er later in het seizoen ruimte blijft voor onderzaai van een vanggewas en een aanvullende bemesting.

IN DEZE KOERIER...

'Combinatie Laudis en Monsoon Active past hier prima'

3

Dekalb maïszaad: boordevol energie!

3

'Boeren moeten knolcyperus herkennen en érkennen'

4

'Gerichte onkruidbestrijding loont aan alle kanten'

5

'Met Roundup maak je het echt áf'

5

Meld u aan voor onze nieuwsbrief via agro.bayer.nl/nieuwsbrief. Of volg ons op Twitter, Facebook en YouTube: BayercropNL.

'VEEL GLADVINGERGRAS? STEM DE ONKRUIDBESTRIJDING DAN DÁÁROP AF'

In hoeverre herkennen telers en loonwerkers gladvingergras?

„Dat is en blijft toch lastig... Vaak wordt er een adviseur bijgehaald om de aanwezige grassen goed te determineren. Meestal staat er dan ook al heel wat gladvingergras, omdat er in voorgaande jaren niet met de juiste spuitmix is gespoten. Dat is jammer, maar anderzijds ook een eye-opener: voor gladvingergras zul je de spuitmix écht moeten aanpassen. Dé kenmerken van gladvingergras zijn het vliezige tongetje en een aantal snorhaartjes op het blad; dat hebben andere lastige grassen als hanenpoot en naaldaar niet. Ik weet dat dit soort priegelwerk niet erg populair is bij boeren en loonwerkers, maar toch: het begint allemaal bij determineren."

Hoe zit het met andere onkruiden? Zijn er meer soorten die zorgen baren?

„Een grote zorg is de opmars van een aantal nieuwe gierstgrassen, zoals Zuid-Afrikaanse gierst, pluimgierst en draadgierst. Nog maar weinig telers en loonwerkers herkennen deze - veelal vanuit het Zuiden - oprukkende grassen. Hierdoor krijgen ze ongemerkt de kans om zich steeds verder te verspreiden. Gierstgrassen kunnen enorme hoeveelheden zaad produceren, variërend van 1000 tot meer dan 50.000 zaden per plant. Hierdoor kunnen ze zich explosief vermeerderen. Bovendien kunnen de zaden minimaal drie en sommige zelfs tot 30 jaar overleven

Dé kenmerken van gladvingergras zijn het vliezige tongetje en een aantal snorhaartjes op het blad; dat hebben andere lastige grassen als hanenpoot en naaldaar niet.

in de grond. Wie ze dus eenmaal heeft, komt er niet zomaar meer vanaf."

Wat kun je tegen deze nieuwe gierstgrassen doen?

„Telers of loonwerkers die een grasonkruid niet meteen thuis kunnen brengen doen er goed aan om er een deskundige bij te betrekken, zodat er op tijd

Nieuwe gierstgrassen, zoals draadgierst, zijn bezig aan een opmars.

met een effectieve bestrijding kan worden begonnen. Verder hebben we bij Bayer een determinatieschema opgesteld waarin ook deze grassen zijn opgenomen (zie schema, red.)."

Hoe pak je de onkruidbestrijding komend seizoen het beste aan?

„Heel belangrijk is om goed in kaart te krijgen hoe het onkruidbestand van de maïspercelen eruit ziet. Staat er veel gladvingergras? Dan zul je de onkruidbestrijding vooral dáár op af moeten stemmen. En dat betekent dat onderzaai eigenlijk geen optie meer is. Een effectieve bestrijding van gladvingergras heeft namelijk teveel effect op het ondergezaaide gras; die twee gaan gewoon niet goed samen. Het is dus een kwestie van kiezen, waarbij ik een goede bestrijding van gladvingergras toch echt voorop zou zetten. Wat mij betreft geldt dit ook voor maïspercelen die in bredere zin sterk veronkruid zijn; een goede onkruidbestrijding gaat vóór onderzaai van gras."

Op welke middelen(combinaties) zetten jullie komend seizoen in?

„De afgelopen twee jaar hebben we gezien dat het middel Laudis prima past in elk teeltsysteem. Zonder onderzaai maakt het de percelen in de volle breedte schoon en heeft het geen wezenlijke invloed op de groei van de maïs. En mét onderzaai kregen we opnieuw de bevestiging dat Laudis mild is voor zowel rietzwenk als raaigrassen, waardoor deze zich voldoende kunnen ontwikkelen totdat de maïs sluit. Ook hebben we dit jaar opnieuw gezien dat het middel Monsoon Active een mooie aanvulling kan zijn op Laudis, met name op lastige onkruiden als haagwinde, kamille en zwaluwtong. Daarnaast biedt dit middel ook nog weer wat extra grassenwerking. Om die reden zetten we komend seizoen vol in op de combinatie van 2,0 l/ha Laudis en 0,5 l/ha Monsoon Active*, aangevuld met Frontier® Optima voor wat extra bodemwerking. Hiermee kan elke loonwerker uit de voeten, met de zekerheid dat het maïsperceel ook écht goed schoon is."

* Monsoon Active past niet bij directzaai van een vanggewas (samen met het zaaien van de maïs). Bij latere onderzaai (2 à 3 weken na onkruidbestrijding) is een dosering tot 0,5 l/ha veilig voor raaigrassen.

* Voor extra werking tegen gierstgrassen kan ook 1,75 l/ha Laudis en 0,75 l/ha Monsoon Active worden ingezet.

* Laudis en Monsoon Active zijn producten op basis van olie (OD). Voor OD-formuleringen geldt een maximale dosering van opgeteld 2,5 l/ha.

Frontier® Optima is een geregistreerd handelsmerk van BASF

Determinatie tabel NEDERLANDSE GRASSEN

	STENGEL	OORTJES	TONGETJE	BEHARING					
				UNIFORM	STENGEL	BLASCHEDI	BLAD	SNORHAREN	
AFGEPLAT	JA	VLIEZIG	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	RAAIGRAS
	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	HANENPOOT
	NEE	VLIEZIG	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	STRAATGRAS
	NEE	GEWIMPERD	NEE	NEE	BEPERKT	NEE	NEE	NEE	KRANSNAALDAAR
ROND	NEE	GEWIMPERD	NEE	NEE	MATIG	NEE	NEE	NEE	GROENE NAALDAAR
	NEE	GEWIMPERD	NEE	NEE	NEE	BASIS/RAND	NEE	NEE	GEEL-RODE NAALDAAR
	NEE	GEWIMPERD	NEE	NEE	NEE	RANDJE	NEE	NEE	ZUID AFRIKAANSE GIERST
	NEE	GEWIMPERD	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	JA	KALE GIERST
	NEE	GEWIMPERD	JA	JA	JA	JA	NEE	NEE	PLUIMGIERST
	NEE	GEWIMPERD	JA	JA	JA	BLADRAND	NEE	NEE	DRAADGIERST
	NEE	VLIEZIG	JA	JA	JA	JA	BEPERKT	NEE	HARIG VINGERGRAS
	NEE	VLIEZIG	NEE	NEE	BEPERKT	ZELDEN	JA	NEE	GLADVINGERGRAS
	JA	VLIEZIG	GEEN	NEE	NEE	NEE	NEE	NEE	KWEEK

1. **BLASCHUIF**
behaard, niet behaard,...

2. **TONGETJE**
geen-gewimperd-vliezig

3. **OORTJES**
aanwezig of afwezig

4. **BLASCHEDI**
behaard, niet behaard,...

5. **STENGEL**
rond of afgeplat, behaard,...

ADVISERING

Bestrijding van moeilijke grassen in maïs met:

	Laudis 2,0 l/ha	Monsoon Active 0,5 l/ha	Monsoon Active 0,75 l/ha	Capreno 0,2 l/ha
EUROPESE HANENPOOT <i>Echinochloa crus galli</i>	+++++	+++	+++++	++++(+)
STEKELIGE HANENPOOT <i>Echinochloa muricata</i>	+++++	+++	+++++	++++(+)
GLADVINGERGRAS <i>Digitaria ischaemum</i>	++++	(+)	+	++(+)
HARIG VINGERGRAS <i>Digitaria sanguinalis</i>	+++++	+	++	++++(+)
GROENE NAALDAAR <i>Setaria viridis</i>	+++++	+++	+++++	++++(+)
KRANSNAALDAAR <i>Setaria verticillata</i>	+++++	+++	+++++	++++(+)
GEEL-RODE NAALDAAR <i>Setaria pumila</i>	++++	++	++++	++++
CHINESE NAALDAAR <i>Setaria glauca</i>	++++	++	++++	++++
ZUID-AFRIKAANSE GIERST <i>Panicum shinzii</i>	++(+)	+++	+++++	++++
KALE GIERST <i>Panicum dichotomiflorum</i>	++(+)	+++	+++++	++++
PLUIMGIERST <i>Panicum mliaceum</i>	+++	+++	+++++	++++(+)
DRAADGIERST <i>Panicum capillare</i>	++(+)	+++	+++++	++++(+)

'COMBINATIE LAUDIS EN MONSOON ACTIVE PAST HIER PRIMA'

„We vinden het gewoon mooi om wat te pionieren met de onkruidbestrijding in maïs. Samen kijken waar het beter of goedkoper kan. Elk seizoen is dat weer een mooie uitdaging!" Aan het woord zijn Walter Nijhuis - melkveehouder in Diepenheim en Chiel Berenpas - 'veehouder in het klein' en adviseur bij Agrowin BV. Al jaren spuiten ze hun maïs - samen zo'n 50 hectare - met een eigen veldspuit. Afgelopen seizoen werkten ze onder meer met Monsoon Active. „Een heel mooi breed werkend middel super goed heeft gedaan", vinden ze allebei. Hermen van Eerden - eveneens teeltadviseur bij Agrowin - verwacht vooral veel van de combinatie Laudis en Monsoon Active. „Die mix kan de komende jaren wel eens flink opmars gaan maken onder loonwerkers."

Walter Nijhuis ontvangt zijn bezoek in een grote kantoorruimte boven de stal. Het biedt een mooi zicht op de 95 melkkoeien die rustig door stal kuieren of wat zitten te herkauwen in de ligboxen. Ook Chiel Berenpas en Hermen van Eerden zijn 'veehouder genoeg' om te genieten van het uitzicht. Gedrieën nemen ze kort de laatste ontwikkelingen in de melkveehouderij door en kijken ook alvast vooruit naar het aankomende voorjaar. Voor Nijhuis en Berenpas betekent dat onder andere een nieuw maisseizoen, waarin ze de teelt met een eigen veldspuit, onderzaai-machine en schoffelmachine tot een zo goed mogelijk einde proberen te brengen. „De maïsteelt is een beetje een uit de hand gelopen hobby van ons", vertelt Berenpas. „We steken er behoorlijk wat tijd in en hopen dat er op het einde van het seizoen iets moois uitkomt. En om het een beetje spannend te houden proberen we graag ook wat nieuws uit, zoals een nieuwe onkruidmiddel of bladmeststof. Daarmee blijf ik als adviseur ook midden in de praktijk staan."

Onderzaai viel niet mee...

Nijhuis vertelt dat hij jaarlijks zo'n 18 hectare maïs verbouwt. De afgelopen twee jaar is er een grasgroenbemester ondergezaaid, al is de veehouder daar maar weinig enthousiast over. „Door de droogte is er telkens niet veel van terechtgekomen. Bovendien hebben we her en der wat schade aan de maïs gehad door een verkeerd afgestelde schoffel tijdens het onderzaaien. Komend seizoen proberen we het opnieuw, maar nu wel met een middenvroeg in plaats van een vroeg ras. Ik wil in de eerste plaats goede maïs telen met voldoende zetmeel. Een goed gelukte groenbemester is mooi, maar ik ga me er niet meer extra voor uitsloven."

Van Eerden begrijpt het standpunt van Nijhuis maar al te goed. „Het is ook gewoon lastig om zowel de maïs als de groenbemester goed te laten slagen. Daarvoor moet je precies het juiste tijdstip kiezen voor onderzaaien en onkruidbestrijding en vervolgens

Walter Nijhuis (links) is maat binnen het melkveebedrijf Olthuis-Nijhuis in Diepenheim (Ov.). Chiel Berenpas (midden) en Hermen van Eerden zijn werkzaam als teeltadviseur bij Agrowin BV.

ook nog een beetje geluk hebben met het weer. Het is wel gebleken dat we dat niet altijd in de hand hebben." De adviseur vertelt dat onderzaai het afgelopen seizoen op veel plekken aan de late kant is gebeurd. „Op veel percelen was de maïs al te dicht waardoor de ingezaaide groenbemester te weinig licht kreeg. Na het hakselen stonden er vaak maar een paar sprietjes gras. Dan vraag je je wel af waarvoor je het doet..." Van Eerden ziet de animo voor onderzaai in zijn werkgebied - voornamelijk Oost-Nederland - dan ook gestaag teruglopen.

Bodemherbicide + Monsoon Active

Hoewel de ervaringen tot dusver matig zijn, pakken Nijhuis en Berenpas de onderzaai-methode komend seizoen toch weer op. Belangrijk hierbij is een per-ceelsgerichte, maar ook veilige onkruidbestrijding. Om schoon aan de teelt te beginnen wordt eerst de groenbemester doodgespoten met glyfosaat (Roundup). Na een dag of tien - wanneer het veld geel dreigt te worden - wordt deze met een schijveneg ondergewerkt. Daarna wordt er bij voorkeur vooropkomst gespoten met een bodemherbicide, waardoor (vroeg) gladvingergras zo goed mogelijk wordt weggepoetst. Berenpas erkent dat een vooropkomstbespuiting risico's met zich mee brengt voor de later gezaaide groenbemester. „Het is dus zaak om dit op tijd en bij gunstig weer te uit te voeren. Omdat we zelf spuiten lukt dit ons meestal wel aardig." Volgens de adviseur is gladvingergras is een groeiend probleem op het Oostelijke zand, mede doordat loonwerkers tot dusver terughoudend zijn geweest met bodemherbiciden bij onderzaai van groenbemesters. „Op zich begrijpelijk, want je wilt natuurlijk dat de groenbemester goed opkomt. Maar met een goed gelukte voorkomstbespuiting krijg je wel heel veel meer armslag om lastige onkruiden echt goed te bestrijden", aldus Berenpas. Afgelopen seizoen is er na de (goed gelukte) bodemherbicide alleen nog een onderbladbespuiting met 0,8 l/ha Monsoon Active uitgevoerd. „Daarmee hebben we de maïs perfect schoon gekregen", zo stelt Nijhuis. „Wat ons betreft is dit het perfecte plaatje en gaan we er komend seizoen weer mee aan de slag."

Laudis OD + Monsoon Active

Hoewel ook Van Eerden de goede resultaten ziet, met name tegen lastige onkruiden als gladvingergras en haagwinde, verwacht hij niet dat de combi van een vooropkomstbespuiting en een onderbladbespuiting snel opgang zal maken onder loonwerkers. Daarvoor is de tijdsdruk te groot en zijn de extra kosten (nog) onvoldoende uit de markt te halen. Toch kan het middel Monsoon Active de komende jaren wel eens een grote rol gaan spelen, maar dan in combinatie met Laudis OD. „Wanneer het huidige basismiddel Calaris® volgend seizoen met een zwaardere driftreductie-restricties te maken krijgt, zullen andere middelencombinatie meer in de picture komen te staan. Een van die combinaties is 2 l/ha Laudis en 0,5 l/ha Monsoon Active. Afgelopen seizoen hebben wij hier mooie resultaten van gezien op een aantal proefvelden. Wat ons betreft kan deze combi een waardige vervanger zijn van de huidige spuitmixen; hij past hier in in ieder geval prima", zo besluit Van Eerden.

Calaris® is een geregistreerd handelsmerk van Syngenta

ADVERTORIAL

NIEUW IN NEDERLAND!

DEKALB MAÏSZADEN BOORDEVOL ENERGIE!

Bayer ontwikkelt op dit moment een brede range maïszaden voor de Nederlandse markt. Dat gebeurt onder de naam Dekalb, het wereldwijd opererende zadenmerk dat sinds 2017 bij Bayer is ondergebracht. Doel voor de komende jaren is om meerdere snijmaïsrassen op de Nederlandse Rassenlijst te krijgen.

Voor komend seizoen is alvast DKC 2978 beschikbaar: een zeer vroeg ras met een hoog zetmeelgehalte.

MEER WETEN? KIK OP: AGRO.BAYER.NL OF VRAAG UW ZADENLEVERANCIER.

'BOEREN MOETEN KNOLCYPERUS HERKENNEN EN ÉRKENNEN'

Hoe groot is het probleem van knolcyperus eigenlijk? Hoeveel percelen zijn ermee besmet? Om hoeveel hectares gaat het? En: hoe kun je dit onkruid het beste aanpakken? **Mais Koerier** sprak erover met Marijn Nap, teeltadviseur bij Vlamings en deskundige op het gebied van knolcyperus. „Om het probleem écht goed aan te kunnen pakken is er meer openheid nodig tussen telers.”

Om te beginnen: hoe groot is het probleem van knolcyperus eigenlijk?

„Het probleem is groot, al kan ik dat niet met feiten en cijfers onderbouwen. Vanwege de quarantaine-status rust er nog steeds een behoorlijk taboe op knolcyperus. Telers die het hebben lopen er niet mee te koop, waardoor het onkruid voor een flink deel onder de radar blijft. Toch zien we het aantal besmettingen de laatste jaren gestaag toenemen, vooral op de Oostelijke en Zuidelijke zandgronden. Al met al gaat het om enkele duizenden hectares met een serieuze besmetting. En mijn verwachting is dat het besmette areaal de komende jaren nog verder zal toenemen. De afgelopen jaren zijn er namelijk een aantal nieuwe fysio's ontdekt. En die blijken zich prima via het zaad te kunnen verspreiden. En dat zaad blijft ook nog eens heel lang kiemkrachtig. Al met al dus geen rooskleurig vooruitzicht...”

Herkennen telers het onkruid?

„Ja, de meeste onderhand wel. De laatste jaren is er veel aandacht voor knolcyperus geweest bij lezingen en bijeenkomsten. Dat heeft boeren en ook loonwerkers alerter gemaakt. Wel zien we dat knolcyperus nog wel eens wordt verward met zeebies, een onkruid dat er be-

Knolcyperus wordt nog wel eens verward met zeebies. Verschil tussen beide onkruiden is dat knolcyperus vlekjes op de wortels vertoont. Zeebies heeft die vlekjes niet.

hoorlijk veel op lijkt. Visueel verschil tussen beide onkruiden is dat knolcyperus vlekjes op de wortels vertoont. Zeebies heeft die vlekjes niet. Daarnaast kun je het verschil ook proeven. De knolletjes van knolcyperus hebben namelijk een typische nootsmaak. Zeebies heeft dat niet. Verder staat zeebies meestal op wat zwaardere gronden. Dus: hoe westelijker je komt, hoe vaker het om zeebies blijkt te gaan. Omdat zeebies geen quarantaine-onkruid is, gelden er geen teeltverboden of verplichte bestrijdingsmaatregelen, zoals bij knolcyperus. Zeebies heeft dus veel minder 'gevolgen' dan knolcyperus, al is de bestrijding van zeebies net zo moeilijk als die van knolcyperus.”

Knolcyperus wordt vaak in maïspancelen gevonden.

Hoe komt dat?

„Ten eerste is maïs veruit het grootste gewas op de zandgronden. De kans dat je hier als eerste knolcyperus tegenkomt is alleen daarom al groot. Daarnaast is maïs een tamelijk open gewas, waardoor het onkruid de ruimte krijgt om zich te ontwikkelen. Ter vergelijking: grasland is het hele jaar dicht en wordt ook nog eens meerdere keren per jaar gemaaid. Daar krijgt knolcyperus veel minder kans om uit te groeien.”

Welke mogelijkheden zijn er om knolcyperus te bestrijden?

„Bij een beperkt aantal planten is uitgraven nog steeds de beste optie, al is de kans groot dat je dit enkele seizoenen moet herhalen. Twee andere niet-chemische methoden zijn biologische ontsmetting en elektrocutie. Met de eerste - biologische ontsmetting - zijn weliswaar goede resultaten te behalen, maar de prijs per vierkante meter is dermate hoog dat dit vrijwel alleen voor zeer kleine oppervlaktes of hoog renderende teelten wordt toegepast. Bij elektrocutie varieert het bestrijdingspercentage grofweg tussen de 50 en 95 procent. Daarmee kun je dus een heel eind komen, maar helemaal weg krijg je knolcyperus er niet mee. Bovendien is ook deze methode met zo'n €800 tot €1000 per hectare bepaald niet goedkoop. In de praktijk wordt daarom vooral gekozen voor

Marijn Nap is teeltadviseur bij Handelsonderneming Vlamings.

chemische bestrijding, met als hoofddoel de knolcyperus zo veel mogelijk te onderdrukken. De meest effectieve methode is het meerdere keren per seizoen, pleksgewijs toepassen van Roundup in de hoogste mogelijke dosering. Dit vergt echter handwerk of aparte werkgangen met een kappenspuit door de gewassen. En dat zijn beide klussen waar telers niet direct op zitten te wachten... Veel makkelijker en bijna net zo effectief is een combinatie van de middelen Frontier® Optima en Monsoon Active als onkruidbestrijding in maïs. Daarbij moet Frontier Optima voorafgaand aan het zaaien enkele centimeters worden ingewerkt, waarna er nog volvelds- en een onderbladbespuiting met Monsoon Active uitgevoerd moet worden. De afgelopen vier jaar hebben we gezien dat je met deze drie toepassingen een zware besmetting met knolcyperus drastisch kunt terugbrengen en tegelijkertijd de maïsopbrengst weer kunt laten groeien. Een perceel waar de opbrengst door knolcyperus was teruggelopen naar amper 25 ton per hectare, kregen we zo in vier jaar weer terug op het oude niveau van 50 ton per hectare.”

Tot slot: wat moet er gebeuren om knolcyperus een halt toe te roepen?

„Om het probleem écht goed aan te kunnen pakken is er meer openheid nodig, in ieder geval tussen boeren onderling. Nu is er nauwelijks zicht op verspreiding door machines of andere bronnen. En zolang we de aanwezigheid verzwijgen, gaat die verspreiding gewoon door. Boeren moeten knolcyperus dus niet alleen herkennen, maar ook érkennen.”

Frontier® Optima is een geregistreerd handelsmerk van BASF

'GERICHTE ONKRUIDBESTRIJDING LOONT AAN ALLE KANTEN'

Wat staat er werkelijk aan onkruiden op het land? Welke middelenmix past daar het beste bij? En kunnen we eventueel ook met een lagere dosering toe? Voor veehouder en maïsteler **Rudi Hooch Antink** in Koekange (Dr.) zijn het vragen die elk seizoen opnieuw worden gesteld. „Wij proberen de onkruidbestrijding in maïs zo gericht mogelijk uit te voeren. Dat kost misschien wat extra moeite, maar het loont aan alle kanten.”

Rudi Hooch Antink teelt jaarlijks zo'n 16 hectare maïs. Op het ploegen na besteedt hij alle werkzaamheden rondom de teelt uit aan zijn loonwerker. „Maar dat wil zeker niet zeggen dat ik het allemaal aan de loonwerker over laat. Integendeel; ik bemoei me juist heel erg met de teelt!”, zo benadrukt hij tijdens een gesprek aan de keukentafel. Volgens de veehouder valt er namelijk nog wel wat te winnen door scherper en vooral bewuster te telen. „En dan hebben we het niet alleen over bedrijfseconomische motieven, maar ook over zaken als milieubelasting. Beide zijn belang-

rijk voor een toekomstbestendige maïsteelt”, zo vindt de veehouder.

Grondig boeren met maïs

Een belangrijke 'aanjager' voor Hooch Antink is het project 'Grondig boeren met maïs'. Behalve een groep Drentse veehouders, draaien ook partijen als Wageningen UR, Provincie Drenthe en het Waterschap hierin mee. „De centrale vraag binnen het project is hoe we zo efficiënt en duurzaam mogelijk met mineralen en gewasbeschermingsmiddelen om kunnen gaan. Behalve interessante discussies, leveren de bijeenkomsten ook nieuwe inzichten op - onder andere op het gebied van de onkruidbestrijding. Zo proberen we lastige onkruiden steeds vaker via vruchtwisseling kwijt te raken. Een mooi voorbeeld daarvan is winterkoolzaad, dat we sinds een aantal jaren in onze teeltrotatie hebben. Met een bodemherbicide in winterkoolzaad raak je heel veel onkruiden kwijt die in de maïs nog wel eens over willen blijven, zo hebben we

ervaren. Door gericht - en ook meer in bouwplanverband - naar het onkruidbestand te kijken, kun je met minder middelen toe. Ook signaleer je hierdoor eerder onkruiden die anders aan het zicht waren ontsnapt. Het loont dus aan alle kanten om wat breder naar de onkruidbestrijding te kijken”, aldus Hooch Antink.

'Meer maatwerk bij onkruidbestrijding loont', lees verder op de achterpagina.

'MET ROUNDUP MAAK JE HET ECHT ÁF'

Het gebruik van glyfosaat (Roundup e.a.) ligt al vele jaren onder een vergrootglas. Behalve discussies over vermeende milieuschade - waar wetenschappelijk overigens geen enkele grondslag voor is, heeft ook de oranje verkleuring die kan optreden bij het afstervende gewas het imago van glyfosaat geen goed gedaan. Voor de boerenpraktijk blijft glyfosaat echter een zeer betrouwbaar, efficiënt en goedkoop basismiddel om 'schoon schip' te maken met lastig te bestrijden onkruiden. Dit geldt onder andere voor het vernietigen van vanggewassen of groenbemesters na de maïsteelt. **Maïs Koerier** sprak over de 'plus- en minnen' van het middel met Maurice van den Boom, teeltspecialist akkerbouw bij Agrifirm. Hij zou het een flinke aderlating vinden als glyfosaat van de markt verdwijnt. „Natuurlijk zijn er meerdere manieren om groenbemesters en vanggewassen te vernietigen. Maar met Roundup maak je het echt áf."

Om te beginnen: de 'oranje velden' als gevolg van het doodspuiten met glyfosaat is de afgelopen jaren regelmatig onderwerp van discussie geweest.

Hoe kijkt u daar tegenaan?

„Ik zie het vooral als een lastig dilemma. Landbouwkundig doe je het namelijk goed als je een doodgespoten gewas laat verteren en bewerkt na veertien dagen. Daardoor voorkom je dat er mogelijke resten van glyfosaat in volggewassen terechtkomen. Bovendien zorgt een goede vertering ervoor dat de mineralen tijdig voor het gewas beschikbaar komen. Dat percelen door deze manier van werken ook geel of oranje kunnen verkleuren, is helaas een 'heel zichtbare bijkomstigheid'. Voor mij als adviseur is dat geen reden om glyfosaat af te raden, maar ik snap wel dat het vanwege van de maatschappelijke discussie goed is om de komende jaren wat meer naar niet-chemische alternatieven te kijken."

En hoe kijken maïstellers in uw werkgebied - het Zuidoostelijk Zand - tegen de discussie aan?

„Ik zie op dit moment een tweedeling. Een grote groep telers vraagt zich af wat ze nou werkelijk fout doen. Wettelijk gezien is er namelijk geen enkel beletsel om gewassen goed af te laten sterven - al kan dat verkleuring teweeg brengen. En zoals ik eerder al noemde: telers willen gewoon geen risico lopen op schade in volggewassen. Daarvoor is een goede vertering essentieel. Niettemin is er ook een groep die af wil van de oranje velden en daarom inzet op een korte periode tussen spuiten en bewerken of mechanische vernietiging van groenbemesters, vanggewassen en grasland. Hoe dan ook schuiven we langzaam maar zeker op in de richting van mechanische vernietiging."

Over mechanische vernietiging van vanggewassen gesproken: in hoeverre wordt dit door boeren en loonwerkers opgepakt?

„We zitten nu nog erg in de verkennende fase. De afgelopen jaren zijn er wat demo's geweest bij telers en

ook op proefboerderij Vredepeel, maar daaruit is in mijn ogen nog niet echt *dé* methode boven komen drijven. Er zijn (loon)bedrijven die het gewas klepelen of mulchen en daarna een ondiepe grondbewerking uitvoeren, bijvoorbeeld met een ecoploeg of schijveneg. Vooral bij maïs op maïs kan dat prima, want daarbij is het niet echt nodig dat het gewas helemaal kapot gaat. Ook door de toenemende restricties voor glyfosaat - zoals de eisen rondom PlanetProof en verpachters die het gebruik van dit middel niet meer toestaan - zal mechanische vernietiging van groenbemesters en vanggewassen steeds meer in de picture komen te staan."

Dan over het gebruik van glyfosaat: is er verschil tussen de ene en de andere glyfosaat?

„Jazeker! De werking is namelijk niet alleen afhankelijk van de werkzame stof, maar ook van de toegevoegde hulpstoffen. Roundup Ultimate behoort sowieso tot de betere glyfosaat-houdende middelen - en is misschien wel de beste. Zeker onder kritische omstandigheden, zoals toepassing in een schraal, afgehard gewas of bij neerslag kort na het spuiten, zien we dat Roundup Ultimate vaak wat beter presteert dan andere glyfosaat-houdende middelen."

Wat zijn wat u betreft de belangrijkste tips bij het gebruik van glyfosaat?

„Als eerste wil ik het risico voor volggewassen nog even een keer benoemen. Vooral in poot aardappelen, maar ook in suikerbieten, uien en granen kunnen resten van glyfosaat tot flinke schade leiden. Juist daarom is het zo belangrijk om het middel voldoende lang zijn werk te laten doen. Bij een massaler gewas adviseren we zelfs om eerst de massa te verkleinen en daarna te spuiten. Ons advies is om een grondbewerking uit te voeren bij begin geelverkleuring. Dan weet je zo goed als zeker dat gewas volledig verteert en de werkzame stof is afgebroken.

Daarnaast is het belangrijk dat glyfosaat onder groeiende omstandigheden in een zo vitaal mogelijk gewas

Maurice van den Boom: „Vooral tegen opslag van raaigrassen - en nog meer tegen zeer taaie grassen als kweek en rietzwenkgras - kunnen we eigenlijk niet zonder glyfosaat."

wordt toegepast. Of omgekeerd: spuit niet bij droog en schraal weer, want dan kan het resultaat wel eens flink tegenvallen. Vooral bij probleemgrassen als kweek en rietzwenk is dit van doorslaggevend belang. Verder is het raadzaam om een droogtijd aan te houden van minimaal 2 uur. Dat geldt overigens voor de 'betere glyfosaten', zoals Roundup Ultimate. Voor zagezeggd 'goedkopere' glyfosaten zou ik de dubbele aandroogtijd adviseren. En dan nog een tip die bijna iedere veehouder wel aanvoelt, maar toch niet ongenoemd mag blijven: gebruik een behandeld gewas niet als ruwvoer. Volgens het etiket kán het wel, maar veiligheidshalve raden wij het toch af."

Tot slot: hoewel Bayer er alles aan doet om de werkzame stof glyfosaat voor de praktijk te behouden, is de toelating van Roundup na 2022 onzeker. Wat zou de praktijk - en dan vooral de maïsteler - missen als deze stof onverhoopt toch van de markt zou verdwijnen?

„Daarmee zouden we een goedkoop, gemakkelijk en zeer effectief onkruidbestrijdingsmiddel moeten missen! Vooral tegen opslag van raaigrassen - en nog meer tegen zeer taaie grassen als kweek en rietzwenkgras - kunnen we eigenlijk niet zonder glyfosaat. Alleen daarmee kun je deze grassen écht goed bestrijden. Verder komen er bij een vroege toepassing van glyfosaat mineralen beschikbaar voor het gewas. Zeker met de steeds krappere wordende bemestingsnormen is dat toch een belangrijk voordeel.

Maar als grootste voordeel zou ik toch de prijs willen noemen. Met glyfosaat raak je gewoon heel goedkoop van je onkruiden af. En dat is heel prettig in een teelt waar de marges toch al niet zo groot zijn."

„Afgelopen seizoen hebben wij op proefvelden mooie resultaten van gezien 2 l/ha Laudis en 0,5 l/ha Monsoon Active. Wat ons betreft past deze combi hier prima."

Walter Nijhuis, melkveehouder in Diepenheim (Ov.) en Chiel Berenpas en Hermen van Eerden, beide teeltadviseur bij Agrowin BV.

„Wij proberen de onkruidbestrijding in maïs zo gericht mogelijk uit te voeren. Dat kost misschien wat extra moeite, maar het loont aan alle kanten."

Rudi Hooch Antink, melkveehouder in Koekange (Dr.)

„Om Knolcyperus écht goed aan te kunnen pakken is er meer openheid nodig, in ieder geval tussen boeren onderling. Nu is er nauwelijks zicht op verspreiding door machines of andere bronnen."

Marijn Nap, teeltadviseur bij Handelsonderneming Vlamings.

„Vooral tegen opslag van raaigrassen - en nog meer tegen zeer taaie grassen als kweek en rietzwenkgras - kunnen we eigenlijk niet zonder glyfosaat."

Maurice van den Boom, teeltspecialist akkerbouw bij Agrifirm.

COLOFON

Concept en realisatie:

- Bayer CropScience SA-NV

Vormgeving en opmaak:

- Studiocr

Fotografie:

- Bayer CropScience SA-NV

Drukwerk:

- HH Global

Dit is een uitgave van:
Bayer Crop Science
Energieweg 1
P.O. Box 231
NL-3640 AE Mijdrecht
www.agro.bayer.nl

Onze gebruiksaanwijzingen, zowel mondeling als schriftelijk verstrekt, berusten op uitgebreide proefnemingen. Wij adviseren naar beste weten volgens kennis van zaken van dit ogenblik, echter zonder daarvoor aansprakelijkheid op ons te nemen, omdat opslag/bewaring en toepassing zich aan onze controle onttrekken. Beschrijvingen van een product, resp. gegevens over de eigenschappen daarvan betekenen niet, dat verantwoordelijkheid wordt gedragen bij eventuele schade. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

Bayer Crop Science aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid over gepubliceerde uitspraken en/of meningen. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd of openbaar worden gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van Bayer Crop Science SA-NV.

ADVISERING 2021 SYSTEEM LAUDIS & MONSOON ACTIVE

2,0 l/ha Laudis + 0,5 l/ha Monsoon Active* + Frontier® Optima**

- * **Let op: Monsoon Active past niet bij directzaai van een vanggewas (samen met het zaaien van de maïs). Bij latere onderzaai (2 à 3 weken na onkruidbestrijding) is een dosering tot 0,5 l/ha veilig voor raaigrassen.**
- * **Voor extra werking tegen gierstgrassen kan ook 1,75 l/ha Laudis en 0,75 l/ha Monsoon Active worden ingezet.**
- * **Laudis en Monsoon Active zijn producten op basis van olie (OD). Voor OD-formuleringen geldt een maximale dosering van opgeteld 2,5 l/ha.**
- ** **Voor extra bodemwerking (dosering afhankelijk van manier van onderzaai).**

VERVOLG VAN PAGINA 4

RUDI HOOCH ANTINK: 'MEER MAATWERK BIJ ONKRUIDBESTRIJDING LOONT'

Hoewel melde, hanenpoot, perzikkruid en zwarte nachtschade nog steeds de grote massa vormen van de onkruiden in maïs, ziet Hooch Antink het aandeel gladvingergras en ook haagwinde - vooral langs slootkanten - gestaag toenemen. Daarnaast is er afgelopen jaar ook een nieuw gierstgras in een van zijn percelen gevonden. „Waarschijnlijk gaat het om draadgierst of Zuid-Afrikaanse gierst, een soort die mogelijk met het opbrengen van bermgras in het perceel is gekomen", vertelt hij. Omdat de grassoort afgelopen seizoen in de maïs onvoldoende is bestreden, heeft hij afgelopen herfst op het betreffende perceel winterkoolzaad ingezaaid en daarop een bodemherbicide toegepast. „Hopelijk hebben we dit gras daardoor een flinke tik kunnen geven, zodat we het op z'n minst onder controle kunnen houden", aldus Hooch Antink.

Calaris en Monsoon Active

De middelenkeuze in maïs stemt de veehouder altijd af met zijn vaste adviseur Emiel Strijkveen van ForFarmers. Afgelopen seizoen is een relatief 'eenvoudige' cocktail van Calaris® en Monsoon Active toegepast. En dat heeft op alle percelen prima gewerkt. „Zoals gezegd proberen we met zo min mogelijk middelen en in een lage dosering de maïs schoon

te krijgen. We spuiten daarom liefst vroeg - in het 2- of 3-bladstadium van de maïs - en bekijken twee weken later of er nog een aanvullende bespuiting nodig is. Onze ervaring is dat je bij goede spuitomstandigheden het onkruid prima onder de duim kunt houden en dat er maar zelden een tweede ronde nodig is. Alleen de wendakkers en perceelsranden spuiten nog wel eens afzonderlijk na tegen haagwinde en eventuele nakiemers. Maar: alleen als dat écht nodig is.", zo benadrukt hij nog maar eens. Om de inzet van middelen nog iets meer terug te dringen, overweegt Hooch Antink voor komend seizoen ook een keer te wieden, mits de omstandigheden dat toelaten. „Vanuit het verleden (*cross-compliance-regeling van 2002- 2005, red.*) hebben we hier best goede ervaringen mee opgedaan. En de werktuigenvereniging hier in Koekange heeft er een mooie, negen meter brede wiedege staan, dus we kunnen er zo mee aan de slag."

Meer maatwerk

Hooch Antink erkent hij bij de onkruidbestrijding in maïs regelmatig 'andere keuzes' maakt dan de doorsnee maïsteler. En die kunnen soms lastig zijn voor de loonwerker, die liefst in een hoog tempo met één en dezelfde cocktail de onkruidbestrijding uit-

Rudi Hooch Antink heeft samen met zijn vrouw Marie-José en zijn zonen Bart en Martijn een bedrijf met 120 melkkoeien (roodbont x Fleckvieh) in Koekange (Dr.). De maatschap beschikt over 72 hectare land, waarvan 55 hectare gebruikt wordt als grasland. Verder verbouwen ze 16 hectare snijmaïs en 3 hectare koolzaad.

voert. „Loonbedrijven beginnen sowieso liever iets later om zo alle onkruiden met de geldende basisdosering goed mee te kunnen pakken. De meeste collega-boeren vinden dat ook prima, want zo hoeft er normaal gesproken geen tweede keer gespoten te worden", zo weet hij maar al te goed. Toch breekt hij graag een lans voor wat meer maatwerk bij de onkruidbestrijding, al kost het misschien net iets meer moeite en aandacht. „Het kan beter, efficiënter én duurzamer. Of zoals ik al eerder zei: meer toekomstbestendig. En daar moeten we de komende jaren met z'n allen toch naar toe."

Calaris® is een geregistreerd handelsmerk van Syngenta